

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle**Viite Lausuntopyyntö asiaan HE 88/2024**

Lakiesityksessä on kysymys vuodesta 2017 lukien toimineen Välitä viljelijästä-projektin toimintamallin vakinaistamisesta. Ehdotuksen mukaan maatalousyrittäjän eläkelakiin otettaisiin säännökset siitä, että vuoden 2025 alusta lukien Mela tarjoaisi maatalousyrittäjille varhaisen tuen palveluja. Välitä viljelijästä-projektin toimintamalli on tutkimustiedon perusteella osoittautunut vaikuttavaksi toimintavaksi tukea maatalousyrittäjän työkykyä ja jaksamista. Varhaisen tuen palveluihin sisältyisi samat toimenpiteet, mitä aikaisemmin on toimeenpanttu Välitä viljelijästä- projektin kautta.

Maatalousyrittäjillä työkyvyttömyysalkavuus on tavanomaista suurempi ja maatalous on myös erityisen tapaturma-altis elinkeino. Suurin osa maatalousyrittäjistä ei kuulu myöskään työterveyshuollon piiriin. Maatalousyrittäjien eläkelaitos pitää maatalousyrittäjien työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyn kannalta tarkoituksenmukaisena, että lakiesityksessä ehdotetut varhaisen tuen palvelut maatalousyrittäjille säädettäisiin pysyväksi toimintamalliksi. Palvelujen tarkoituksena on maatalousyrittäjien työkyvyn tukeminen, työkyvyttömyyden ennaltaehkäiseminen sekä maatalousyrittäjien työurien pidentäminen varhaisen tuen toimenpiteillä.

Esityksen myötä myös poronhoitajat ja ammattikalastajat tulevat varhaisen tuen palvelujen piiriin. Poronhoitajien ja ammattikalastajien osalta työterveyshuoltoon kuuluu vain hyvin pieni osa vakuutetuista. Kyseisiin ammatteihin liittyy myös korkea työtapaturma-alttius. Varhaisen tuen palvelut ovat tärkeä palvelu myös näille asiakasryhmille työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyn kannalta.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on ollut mukana lakiesityksen valmistelussa ja pitää lakiesitystä tarpeellisenä ja kannatettavana.

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS

Heli Backman
toimitusjohtaja

Pirjo Saari
Yksikönpäällikkö, työkykypalvelut